



RAAD VAN STATE  
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT  
section de législation

advies 61.237/3  
van 27 april 2017

avis 61.237/3  
du 27 avril 2017

over

sur

een ontwerp van koninklijk  
besluit 'betreffende de  
diergeneeskundige  
bedrijfsbegeleiding in het  
kader van de bestrijding van  
varroase'

un projet d'arrêté royal 'relatif  
à la guidance vétérinaire dans  
le cadre de la lutte contre la  
varroase'

Op 28 maart 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 18 april 2017. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 april 2017.

\*

Le 28 mars 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal 'relatif à la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 18 avril 2017. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jan SMETS et Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseillers d'État, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Rein THIELEMANS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 avril 2017.

\*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

\*

### STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe de voorwaarden vast te stellen voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase bij bijen, evenals de daaraan verbonden rechten en plichten van de dierenarts en van de verantwoordelijke van de dieren.

3. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in artikel 6, § 2, eerste en tweede lid, van de wet van 28 augustus 1991 ‘op de uitoefening van de diergeneeskunde’, onder voorbehoud van hetgeen volgt.

3.1. Volgens artikel 2, 6°, van het ontworpen besluit wordt onder “dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding” verstaan, de erkende dierenarts of de erkende diergeneeskundige rechtspersoon die *de speciale voorwaarden vervult, bepaald door de Hoge Raad van de Orde der dierenartsen na consultatie van de Belgische Bijenteeltfederatie, de Koninklijke Vlaamse Imkersbond en de Union des Fédérations d’Apiculture de Wallonie et Bruxelles*, en die belast is met de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase.

De erkenning van dierenartsen of diergeneeskundige rechtspersonen voor de medewerking aan de uitvoering van wets- en verordeningsbepalingen wordt geregeld bij artikel 4, vierde lid, van de wet van 28 augustus 1991. Bij deze bepaling wordt de Koning gemachtigd om de voorwaarden voor erkenning te bepalen. Er wordt evenwel geen gewag gemaakt van speciale voorwaarden voor bepaalde categorieën van erkende dierenartsen of diergeneeskundige rechtspersonen, die door de Hoge Raad van de Orde der dierenartsen zouden kunnen worden bepaald. Ook in artikel 6, § 2, van dezelfde wet komen dergelijke speciale voorwaarden niet aan bod. Het vaststellen van speciale voorwaarden voor bepaalde categorieën van erkende dierenartsen en diergeneeskundige rechtspersonen komt ook niet voor als een taak van de Hoge Raad in artikel 11, zesde lid, van de wet van 19 december 1950 ‘tot instelling van de Orde der Dierenartsen’. De gemachtigde verklaarde hierover het volgende:

“In het derde lid van art. 8 van de ‘Code der Plichtenleer’ wordt bepaald dat ‘De dierenarts mag zijn behaalde diploma’s bekend maken, evenals de titels die door de Hoge Raad erkend zijn.’

(...)

De bedoeling is dat enkel de dierenarts voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding aan speciale voorwaarden moet voldoen om zo een optimale bestrijding van varroase te waarborgen. Gezien bijen een speciale diersoort zijn die (jammer genoeg) tijdens de opleiding van de dierenarts rudimentair (in tegenstelling tot landbouwhuisdieren of gezelschapsdieren) aan bod komt dringt zich een speciale bijscholing op. Daarom moet de opleiding of bijscholing ook voorzien dat de dierenartsen voldoende kennis opdoen over de omgang met bijen zodat deze dierenartsen de imkers

optimaal bestrijdingsadvies tegen de varroase kunnen geven in het kader van de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding tegen varroase.”

Er is alleszins geen rechtsgrond voorhanden voor het laten vaststellen van speciale voorwaarden door de Hoge Raad van de Orde der dierenartsen, wat overigens in strijd zou zijn met de beginselen die de uitoefening van de normatieve functie beheersen. Op grond van artikel 4, vierde lid, tweede zin, van de wet van 28 augustus 1991 zou de Koning wel dergelijke voorwaarden kunnen vaststellen als een onderdeel van de erkenningsvoorwaarden voor de dierenartsen en diergeneeskundige rechtspersonen die meewerken aan de uitvoering van wets- en verordeningsbepalingen, specifiek toegespitst op de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase, al dan niet op niet-bindend advies van de voornoemde verenigingen. Die voorwaarden moeten dan worden toegevoegd aan het ontworpen besluit of worden opgenomen in een later wijzigingsbesluit. Dergelijke bepalingen moeten alleszins om advies worden voorgelegd aan de Raad van State, ook in het eerste geval.

3.2. Artikel 5, eerste lid, van het ontworpen besluit houdt in dat de dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding op basis van de evaluatie en de diagnose een behandeling kan instellen en indien nodig geneesmiddelen kan voorschrijven of verschaffen in het kader van de bestrijding van varroase. Tevens wordt bepaald dat de behandeling wordt afgestemd op het bijenbestandbeheer van de imker.

Dat een dierenarts een behandeling mag instellen en geneesmiddelen mag voorschrijven of verschaffen, wordt reeds bepaald in artikel 3, § 1, 4° en 5°, en artikel 9, § 1, van de wet van 28 augustus 1991. Het staat niet aan de Koning om deze wetsbepalingen te herhalen, laat staan om er bijkomende bepalingen aan toe te voegen zonder dat daarvoor een uitdrukkelijke rechtsgrond voorhanden is. De gemachtigde beaamt dat de ontworpen bepaling moet worden weggelaten.

3.3. Artikel 5, tweede lid, van het ontworpen besluit bevat een beperking van het volume geneesmiddelen dat een verantwoordelijke van een dierenarts kan ontvangen om in voorraad te houden. De rechtsgrond voor die bepaling wordt geboden door artikel 9, § 2, eerste lid, van de wet van 28 augustus 1991.

3.4. Artikel 9, eerste lid, eerste zin, van het ontworpen besluit bepaalt dat de imker in zijn voorraad, geneesmiddelen mag bezitten tegen varroase die verschaft of voorgeschreven zijn door de dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding. Dit vloeit echter reeds voort uit artikel 11, § 1, en § 2, 2°, van de wet van 28 augustus 1991 en uit punt 2 van onderdeel 3.A van bijlage 3 bij het koninklijk besluit van 21 juli 2016 ‘betreffende de voorwaarden voor het gebruik van geneesmiddelen door de dierenartsen en door de verantwoordelijken van de dieren’.

Artikel 9, eerste lid, tweede zin, van het ontworpen besluit bepaalt dat de imker het verwerven, het bezit en de toediening van de geneesmiddelen tegen varroase moet kunnen verantwoorden. Deze bepaling is reeds vervat in artikel 52, 1°, van het koninklijk besluit van 21 juli 2016.

De gemachtigde voerde aan dat de ontworpen bepaling werd opgenomen “voor de duidelijkheid op wens van de sector”. Het staat echter niet aan de Koning om wetsbepalingen te

herhalen. Evenmin is het wenselijk om in een koninklijk besluit te regelen wat reeds op meer algemene wijze in een ander koninklijk besluit wordt bepaald. Artikel 9, eerste lid, van het ontworpen besluit moet dan ook worden weggelaten.

3.5. Artikel 11 van het ontworpen besluit bepaalt dat de erkenning van de dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding kan worden geschorst indien hij de bepalingen van het te nemen besluit niet naleeft, overeenkomstig het koninklijk besluit van 20 november 2009 ‘betreffende de erkenning van de dierenartsen’. De gemachtigde verklaarde dat de ontworpen bepaling niets toevoegt aan hetgeen reeds wordt bepaald in het laatstgenoemde besluit, maar dat ernaar wordt verwezen “voor de duidelijkheid op wens van de sector”.

De ontworpen bepaling is niet alleen een nodeloze, maar ook selectieve herneming van hetgeen reeds bepaald wordt in de artikelen 5, eerste lid, en 10, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 20 november 2009. In de laatstgenoemde bepaling wordt immers ook gewag gemaakt van de (minder verregaande) mogelijkheid van terechtwijzing en van de (meer verregaande) mogelijkheid van intrekking van de erkenning. De ontworpen bepaling moet dan ook worden weggelaten.

3.6. Artikel 12 van het ontworpen besluit schrijft voor dat elke imker die de bepalingen van het te nemen besluit overtreedt, door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna: FAVV) wordt uitgesloten van de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase voor een periode van een jaar.

De gemachtigde stelde voor om de ontworpen bepaling als volgt te herformuleren: “Elke verantwoordelijke, die de in dit besluit vastgelegde bepalingen overtreedt, zal uitgesloten worden uit de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding voor een periode van tenminste één jaar”. De rechtsgrond ervoor zou volgens de gemachtigde worden geboden door artikel 21, 4°, van de wet van 28 augustus 1991, maar die bepaling is een strafbepaling die geen machtiging aan de Koning inhoudt om een bijkomende sanctie te bepalen.

De ontworpen bepaling kan wel rechtsgrond vinden in artikel 6, § 2, van de wet van 28 augustus 1991 (als een voorwaarde met betrekking tot de bedrijfsgeneeskundige bedrijfsbegeleiding) indien ze wordt geherformuleerd als een voorwaarde die inhoudt dat dierenartsen geen overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding kunnen sluiten met een verantwoordelijke waarvan het FAVV heeft vastgesteld dat hij in de loop van het afgelopen jaar de bepalingen van het te nemen besluit heeft overtreden.

De vraag rijst dan wel of daartoe geen controlemaatregelen moeten worden uitgewerkt ter uitvoering van artikel 6, § 2, derde lid, van de wet van 28 augustus 1991. In dat geval moeten de betrokken bepalingen waarmee het ontwerp wordt aangevuld, om advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

4. In de aanhef wordt ook verwezen naar artikel 3bis, eerste lid, van het bij wet bekrachtigde<sup>1</sup> koninklijk besluit van 22 februari 2001 ‘houdende organisatie van de controles die

---

<sup>1</sup> Bij de wet van 19 juli 2001 ‘tot bekrachtiging en wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de

worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen'. Volgens de gemachtigde verschaft deze bepaling rechtsgrond voor artikel 1, tweede lid, van het ontworpen besluit.

Die ontworpen bepaling schrijft voor dat enkel de imkers die geregistreerd zijn bij het FAVV overeenkomstig het koninklijk besluit van 16 januari 2006, gebruik mogen maken van de bij het ontworpen besluit bedoelde bedrijfsbegeleiding. Daardoor wordt geen activiteit onder de controlebevoegdheid van het FAVV onderworpen aan een voorafgaande toelating, erkenning, registratie, kennisgeving of verklaring en worden geen voorwaarden en "modaliteiten" (lees: nadere regels) in dat verband bepaald. Artikel 3*bis*, eerste lid, van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 vormt dan ook geen rechtsgrond voor de ontworpen bepaling. Ook artikel 6, § 2, van de wet van 28 augustus 1991 bevat geen bepaling die het mogelijk maakt de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding voor te behouden aan geregistreerde imkers of aan een bepaalde categorie van imkers.

De gemachtigde verklaarde hierover het volgende:

"In het koninklijk besluit betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van de bijen van 07 maart 2007 wordt in artikel 2, 8° de imker gedefinieerd als 'de persoon die, ten welken titel ook, bijen houdt'. Gezien bijen voedselproducerende dieren zijn vallen de houders van deze dieren dus ook onder de verplichting zich volgens het KB van 16 januari 2006 bij het Agentschap te laten registreren. Deze verplichting staat dus los van het ontwerp. De bepaling werd 'ter herinnering' voor de sector opgenomen in het ontwerp.

(...)

Gezien bijen voedselproducerende dieren zijn, is elke imker sowieso verplicht zich volgens het KB van 16 januari 2006 bij het Agentschap te laten registreren. Het gelijkheidsbeginsel kan dus bijgevolg niet geschonden worden gezien elke imker geregistreerd moet zijn. Jammer genoeg zien wij in de praktijk dat dit niet altijd het geval is. Daarom werd de bepaling 'ter herinnering' voor de sector opgenomen. Het deelnemen aan de vrijwillige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase staat open voor iedereen, zowel voor wie al geregistreerd is als de hobby-imker die nog niet geregistreerd is. Je kan echter niet anoniem deelnemen, deelnemen betekent: zich bekend maken en dit resulteert in registratie."

Aangezien de verplichting van registratie reeds voortvloeit uit het koninklijk besluit van 22 februari 2001 en de wet van 28 augustus 1991 geen rechtsgrond bevat voor het voorbehouden van de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding aan geregistreerde imkers, moet de bepaling uit het ontwerp worden weggelaten.

Meer in het algemeen is het verkeerd om allerlei bepalingen op te nemen in een normatieve tekst "ter herinnering" en op vraag van de sector, aangezien het ontworpen besluit enkel nieuwe normatieve regels behoort te bevatten en geen duplicaten van reeds bestaande bepalingen. Eventuele "herinneringen" moeten worden opgenomen in toelichtende documenten zoals een verslag aan de Koning of zelfs in informatiebrochures, maar niet in de rechtsregel zelf.

5. In de aanhef wordt eveneens verwezen naar de artikelen 4 en 5 van de wet van 4 februari 2001 ‘houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’ en naar artikel 2, e), van het koninklijk besluit van 16 november 2001 ‘houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’. Op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet) kunnen, gelezen in samenhang met deze bepalingen, taken worden toevertrouwd aan het FAVV.

De enige bepaling in het ontwerp waarin thans gewag wordt gemaakt van een opdracht voor het FAVV, is artikel 12, waarvan in opmerking 3.6 een nieuwe formulering wordt weergegeven en volgens hetwelk het FAVV toeziet op de naleving door de verantwoordelijke van de bepalingen van het te nemen besluit. Met betrekking tot de rol van het FAVV in het algemeen in de ontworpen regeling verklaarde de gemachtigde dat die zowel aansluit op gewone opdrachten van het FAVV, zoals bedoeld in artikel 4, §§ 1 tot 3, van de wet van 4 februari 2000, als op bijkomende opdrachten, zoals bedoeld in artikel 4, § 6, van dezelfde wet, gelezen in samenhang met artikel 2, e), van het koninklijk besluit van 16 november 2001:

“Het gaat zowel om bijkomende opdrachten als bedoeld in artikel 4, § 6, van de wet van 4 februari 2000 als ook om gewone opdrachten van het Agentschap als bedoeld in artikel 4, §§ 1 tot 3 van dezelfde wet. Varroase is geen zoönose en heeft geen impact op de voedselveiligheid. Varroase behoort bijgevolg tot de bijkomende opdrachten van het Agentschap. De uitvoering van het ontwerp KB door toepassing van het behandelingsadvies (niet opgenomen in het ontwerp) tegen varroase heeft indirect wel een invloed op de honing waarop het Agentschap toeziet (bewaken van de voedselveiligheid) in het kader van hun gewone opdrachten.”

Het is de Raad van State echter niet duidelijk of het toezicht op de naleving door de verantwoordelijke van de bepalingen van het te nemen besluit zonder meer onder de twee soorten van opdrachten valt. Indien dat effectief het geval is, kan voor de betrokken opdracht aan het FAVV worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met de artikelen 4, §§ 1 tot 3, en 5, tweede lid, 15°, van de wet van 4 februari 2000 (voor de gewone opdrachten van het FAVV) en met artikel 4, § 6, van dezelfde wet en artikel 2, e), van het koninklijk besluit van 16 november 2001 (voor de bijkomende opdrachten van het FAVV).<sup>2</sup>

### ALGEMENE OPMERKINGEN

6. In het ontwerp wordt niet bepaald wat de verhouding is tussen het ontworpen besluit en het koninklijk besluit van 10 april 2000 ‘houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding’. Op de vraag of er geen bepaling is waarbij de toepassing

---

<sup>2</sup> De vraag kan rijzen of over het voorliggende ontwerp geen overleg moest worden gepleegd in de Ministerraad gelet op het genoemde artikel 4, § 6, van de wet van 4 februari 2000. Er moet evenwel worden vastgesteld dat bij artikel 2, d), van het koninklijk besluit van 16 november 2001 ‘houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’ aan het FAVV de aan de controle verbonden bevoegdheden bedoeld in de dierengezondheidswet zijn toevertrouwd. Aangezien over dat besluit overleg is gepleegd in de Ministerraad en die heeft beslist dat alle in de dierengezondheidswet bedoelde, aan de controle verbonden bevoegdheden worden toevertrouwd aan het FAVV, moet over een besluit waarin deze opdrachten slechts worden gespecificeerd, geen overleg meer worden gepleegd in de Ministerraad.

van het laatstgenoemde besluit wordt uitgesloten voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding met het oog op de bestrijding van varroase, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“In het KB van 10 april 2000 staat geen dergelijk artikel. Bij de opmaak van het voorliggende ontwerp KB was het heel duidelijk de bedoeling dat er geen overlapping zou bestaan tussen het KB van 10 april 2000 en het ontwerp van KB voor de bijenbestandsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase. Dit betekent dat, als het gaat om specifieke bedrijfsbegeleiding in de strijd tegen varroase, er voor de imker/erkende dierenarts geen enkele twijfel is en de overeenkomst tot bedrijfsbegeleiding altijd wordt afgesloten volgens de bepalingen van het voorliggende ontwerp. Mocht dit juridisch niet als sluitend worden beschouwd, mag ik hieruit afleiden dat de Raad van State voorstelt [dat] er in het ontwerp KB een bijkomend artikel wordt ingeschreven waarmee het KB van april 2000 hetzij wordt gewijzigd, hetzij waarin duidelijk wordt gemaakt dat de bijenbestandsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase buiten het toepassingsgebied valt van het KB van 10 april 2000.”

De Raad van State meent dat de bedoeling van de stellers van het ontwerp ook veruitwendigd moet worden in het koninklijk besluit van 10 april 2000, zodat de oningewijde lezer niet de indruk zou kunnen krijgen dat die regeling en de ontworpen regeling cumulatief van toepassing zouden zijn. Er moet dan ook een bepaling worden ingevoegd in het voormelde koninklijk besluit waarbij de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding met het oog op de bestrijding van varroase van het toepassingsgebied ervan wordt uitgesloten. Dat kan gebeuren met een wijzigingsbepaling die in dit ontwerp wordt opgenomen.

7. Zoals ook reeds verscheidene keren bij het onderzoek van de rechtsgrond is opgemerkt, worden in het ontwerp een aantal bepalingen hernomen die reeds vervat zijn in de wet van 28 augustus 1991. Ook in artikel 3, § 1, vierde lid, van het ontwerp wordt voorzien in de verplichting voor de dierenarts om een kopie van de overeenkomst voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding te bezorgen aan de Gewestelijke Raad van de Orde der Dierenartsen, hetgeen reeds op meer algemene wijze wordt bepaald in artikel 17, § 2, eerste lid, van de wet van 28 augustus 1991.

Het overnemen in een lagere regeling van bepalingen van een hogere regeling dient te worden vermeden. Niet alleen is een dergelijke werkwijze op het normatieve vlak overbodig aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien kan ze tot verwarring leiden over de precieze aard van het in de lagere regeling opgenomen voorschrift en kan ze inzonderheid aanleiding ertoe zijn dat later uit het oog verloren wordt dat alleen de hogere regelgever het betrokken voorschrift kan wijzigen.

Het overnemen van wettelijke bepalingen in een koninklijk besluit kan dan ook alleen maar worden gedoogd in zoverre zulks noodzakelijk is voor de leesbaarheid van het besluit, in welk geval een uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken bepaling het geëigende middel zal zijn om de aard van de betrokken bepaling herkenbaar te houden (“Overeenkomstig artikel ... van het decreet van ...”).

8.1. In artikel 3 van het ontwerp wordt gewag gemaakt van bijlage 1A en bijlage 1B. Er is evenwel enkel een bijlage 1 met daarin een onderdeel 1.A en een onderdeel 1.B. Er moet

dan ook worden verwezen naar het model in onderdeel 1A van bijlage 1 en het model in onderdeel 1B van bijlage 1.

8.2. In artikel 4 van het ontwerp wordt driemaal verwezen naar een “model in bijlage 2”, terwijl in bijlage 2 een model 1, een model 2 en een model 3 zijn opgenomen. Er moet dan ook respectievelijk verwezen worden naar model 1, model 2 en model 3 van bijlage 2.

Deze opmerking geldt ook voor de enkele verwijzing naar het “model in bijlage 2” in artikel 10 van het ontwerp.

## ONDERZOEK VAN DE TEKST

### Aanhef

9. De rechtsgrondvermeldingen in de aanhef moeten worden aangepast aan hetgeen is uiteengezet in de opmerkingen 3 tot 5.

10. In het huidige negende lid van de aanhef moet de datum van het advies van de Nationale Landbouwwraad (28 maart 2017) nog worden vermeld.

11. De overweging in het elfde lid van de aanhef kan beter worden weggelaten.

### Artikel 3

12. In artikel 3, § 1, vierde lid, van het ontwerp (of in een nieuw vijfde lid) moet volgens de gemachtigde, naar analogie van artikel 3, § 3, zesde lid, worden bepaald dat de Gewestelijke Raad van de Orde der Dierenartsen door de dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding op de hoogte moet worden gebracht van elke wijziging aan of van het einde van de overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding. Met die aanvulling kan worden ingestemd.

### Artikel 5

13. Door het wegvallen van het eerste lid van artikel 5 van het ontwerp (zie opmerking 3.2), komt niet zo goed meer uit de verf dat het tweede lid ervan een voorschrift is dat gericht is tot de dierenarts, ook al heeft de bepaling betrekking op de voorraad die de verantwoordelijke van die dierenarts ontvangt om in voorraad te houden. Dat kan beter worden gepreciseerd.

Bijlage 1

14. In het opschrift van onderdeel 1.A van bijlage 1, alsook in punt 3 van dat onderdeel, moet naast de dierenarts ook de diergeneeskundige rechtspersoon worden vermeld, hetgeen de gemachtigde beaamde.

15. Zowel in onderdeel 1.A als in onderdeel 1.B van bijlage 1 wordt bepaald dat de erkende dierenarts of de dierenarts handelend in naam van de erkende diergeneeskundige rechtspersoon verklaart kennis te hebben genomen van zijn of haar aanwijzing of van de aanwijzing van de diergeneeskundige rechtspersoon als dierenarts belast met de bijenbestandbegeleiding. Dit betekent echter nog niet dat men akkoord gaat met die aanwijzing.

De gemachtigde stemde ermee in dat beter zou worden geschreven “verklaart in te stemmen met (...)”.

\*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1<sup>er</sup>, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

\*

### PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de fixer les conditions de la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase des abeilles, ainsi que les droits et devoirs y attachés du médecin vétérinaire et du responsable des animaux.

3. L'arrêté en projet trouve en principe un fondement juridique dans l'article 6, § 2, alinéas 1<sup>er</sup> et 2, de la loi du 28 août 1991 'sur l'exercice de la médecine vétérinaire', sous réserve des observations suivantes.

3.1. Selon l'article 2, 6°, de l'arrêté en projet, on entend par « vétérinaire de guidance apicole » le médecin vétérinaire agréé ou la personne morale vétérinaire agréée qui *remplit les conditions spéciales déterminées par le Conseil supérieur de l'Ordre des médecins vétérinaires après consultation de la Fédération Apicole Belge, du Koninklijke Vlaamse Imkersbond et de l'Union des Fédérations d'Apiculture de Wallonie et Bruxelles*, et qui est en charge de la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase.

L'agrément des médecins vétérinaires ou personnes morales vétérinaires qui collaborent à l'exécution des dispositions légales et réglementaires est réglé par l'article 4, alinéa 4, de la loi du 28 août 1991. Cette disposition habilite le Roi à fixer les conditions de l'agrément. Elle ne mentionne toutefois pas de conditions spéciales, pour certaines catégories de médecins vétérinaires ou personnes morales vétérinaires agréés, susceptibles d'être fixées par le Conseil supérieur de l'Ordre des médecins vétérinaires. L'article 6, § 2, de la même loi ne fait pas non plus état de telles conditions spéciales. La fixation de conditions spéciales pour certaines catégories de médecins vétérinaires et de personnes morales vétérinaires agréés ne figure pas non plus parmi les tâches du Conseil supérieur énumérées à l'article 11, alinéa 6, de la loi du 19 décembre 1950 'créant l'Ordre des Médecins vétérinaires'. À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« In het derde lid van art. 8 van de 'Code der Plichtenleer' wordt bepaald dat 'De dierenarts mag zijn behaalde diploma's bekend maken, evenals de titels die door de Hoge Raad erkend zijn.'

(...)

De bedoeling is dat enkel de dierenarts voor de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding aan speciale voorwaarden moet voldoen om zo een optimale bestrijding van varroase te waarborgen. Gezien bijen een speciale diersoort zijn die (jammer genoeg) tijdens de opleiding van de dierenarts rudimentair (in tegenstelling tot landbouwhuisdieren of gezelschapsdieren) aan bod komt dringt zich een speciale bijscholing op. Daarom moet de opleiding of bijscholing ook voorzien dat de dierenartsen voldoende kennis opdoen over de omgang met bijen zodat deze dierenartsen de imkers

optimaal bestrijdingsadvies tegen de varroase kunnen geven in het kader van de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding tegen varroase ».

Il n'existe en tout cas aucun fondement juridique permettant au Conseil supérieur de l'Ordre des médecins vétérinaires de fixer des conditions spéciales, ce qui serait d'ailleurs contraire aux principes régissant l'exercice de la fonction normative. Sur la base de l'article 4, alinéa 4, deuxième phrase, de la loi du 28 août 1991, le Roi pourrait effectivement fixer de telles conditions en tant qu'élément des conditions d'agrément des médecins vétérinaires et personnes morales vétérinaires qui collaborent à l'exécution des dispositions légales et réglementaires, axées spécifiquement sur la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase, que ce soit sur avis non contraignant des associations précitées ou non. Ces conditions doivent alors être ajoutées à l'arrêté en projet ou inscrites dans un arrêté modificatif ultérieur. Pareilles dispositions devront en tout état de cause être soumises à l'avis du Conseil d'État, y compris dans le premier cas.

3.2. L'article 5, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté en projet prévoit que le vétérinaire de guidance apicole peut, sur la base de l'évaluation et du diagnostic, instaurer des traitements ainsi que prescrire ou fournir si nécessaire les médicaments dans le cadre de la lutte contre la varroase. Il est en outre prévu que les traitements seront adaptés à la conduite apicole de l'apiculteur.

L'article 3, § 1<sup>er</sup>, 4<sup>o</sup> et 5<sup>o</sup>, et l'article 9, § 1<sup>er</sup>, de la loi du 28 août 1991 énoncent déjà qu'un médecin vétérinaire peut établir un traitement, et prescrire ou fournir des médicaments. Il n'appartient pas au Roi de rappeler ces dispositions légales et encore moins d'y ajouter des dispositions supplémentaires sans qu'il existe à cet effet de fondement juridique exprès. Le délégué a convenu que la disposition en projet doit être omise.

3.3. L'article 5, alinéa 2, de l'arrêté en projet limite le volume des médicaments qu'un responsable peut recevoir d'un médecin vétérinaire pour les garder en réserve. Cette disposition trouve son fondement juridique dans l'article 9, § 2, alinéa 1<sup>er</sup>, de la loi du 28 août 1991.

3.4. L'article 9, alinéa 1<sup>er</sup>, première phrase, de l'arrêté en projet dispose que l'apiculteur peut disposer dans sa réserve de médicaments contre la varroase qui sont fournis ou prescrits par le vétérinaire de guidance apicole. Or, cette disposition découle déjà de l'article 11, § 1<sup>er</sup>, et § 2, 2<sup>o</sup>, de la loi du 28 août 1991, ainsi que du point 2 de la subdivision 3.A de l'annexe 3 de l'arrêté royal du 21 juillet 2016 'relatif aux conditions d'utilisation des médicaments par les médecins vétérinaires et par les responsables des animaux'.

L'article 9, alinéa 1<sup>er</sup>, deuxième phrase, de l'arrêté en projet prévoit que l'apiculteur doit pouvoir justifier l'acquisition, la possession et l'administration des médicaments contre la varroase. Cette disposition est déjà contenue à l'article 52, 1<sup>o</sup>, de l'arrêté royal du 21 juillet 2016.

Le délégué a fait valoir que la disposition en projet a été reproduite « voor de duidelijkheid op wens van de sector ». Il n'appartient toutefois pas au Roi de rappeler des dispositions légales. Il n'est pas davantage opportun de régler dans un arrêté royal ce qui a déjà été prévu dans un autre arrêté royal d'une manière plus générale. Il y a donc lieu d'omettre l'article 9, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté en projet.

3.5. L'article 11 de l'arrêté en projet prévoit que l'agrément du vétérinaire de guidance apicole peut être suspendu si ce dernier ne respecte pas les dispositions de l'arrêté envisagé, conformément à l'arrêté royal du 20 novembre 2009 'relatif à l'agrément des médecins vétérinaires'. Le délégué a déclaré que la disposition en projet n'ajoute rien à ce que prévoit déjà l'arrêté cité en dernier, mais qu'il y est fait référence « voor de duidelijkheid op wens van de sector ».

La disposition en projet reproduit à la fois d'une manière inutile et sélective ce que prévoient déjà les articles 5, alinéa 1<sup>er</sup>, et 10, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal du 20 novembre 2009. En effet, cette dernière disposition mentionne également la possibilité (moins radicale) de la réprimande et celle (plus radicale) du retrait de l'agrément. On omettra dès lors la disposition en projet.

3.6. L'article 12 de l'arrêté en projet prévoit que tout apiculteur qui enfreint les dispositions de l'arrêté envisagé est exclu par l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (ci-après : AFSCA) de la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase pour une période d'un an.

Le délégué a proposé de reformuler la disposition en projet comme suit : « Elke verantwoordelijke, die de in dit besluit vastgelegde bepalingen overtreedt, zal uitgesloten worden uit de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding voor een periode van tenminste één jaar ». Selon le délégué, cette disposition trouverait un fondement juridique dans l'article 21, 4<sup>o</sup>, de la loi du 28 août 1991, mais ladite disposition est une disposition pénale qui n'habilite pas le Roi à fixer une sanction supplémentaire.

La disposition en projet peut toutefois trouver un fondement juridique dans l'article 6, § 2, de la loi du 28 août 1991 (en tant que condition relative à la guidance vétérinaire) pour autant qu'elle soit reformulée comme une condition prévoyant que les médecins vétérinaires ne peuvent pas conclure de contrat de guidance vétérinaire avec un responsable dont l'AFSCA a constaté qu'il avait enfreint les dispositions de l'arrêté envisagé au cours de l'année écoulée.

La question se pose toutefois de savoir s'il ne faut pas élaborer à cet effet des mesures de contrôle en exécution de l'article 6, § 2, alinéa 3, de la loi du 28 août 1991. Dans ce cas, les dispositions concernées qui compléteront le projet devront être soumises pour avis au Conseil d'État.

4. Le préambule vise également l'article 3bis, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal du 22 février 2001 'organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales', confirmé par la loi <sup>1</sup>. Selon le délégué, cette disposition procure un fondement juridique à l'article 1<sup>er</sup>, alinéa 2, de l'arrêté en projet.

---

<sup>1</sup> Par la loi du 19 juillet 2001 'portant confirmation et modification de l'arrêté royal du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales et portant confirmation de l'arrêté royal du 22 février 2001 relatif au financement de l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire'.

La disposition en projet prévoit que seuls les apiculteurs enregistrés auprès de l'AFSCA conformément à l'arrêté royal du 16 janvier 2006 peuvent faire usage de la guidance vétérinaire telle que décrite dans l'arrêté envisagé. Ce faisant, aucune activité relevant du pouvoir de contrôle de l'AFSCA n'est soumise à une autorisation, un agrément, un enregistrement, une notification ou une déclaration préalables et aucune condition ou modalité n'est fixée à cet égard. L'article 3bis, alinéa 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal du 22 février 2001 ne procure par conséquent pas de fondement juridique à la disposition en projet. L'article 6, § 2, de la loi du 28 août 1991 ne contient pas non plus de disposition permettant de réserver la guidance vétérinaire aux apiculteurs enregistrés ou à une catégorie déterminée d'apiculteurs.

À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« In het koninklijk besluit betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van de bijen van 07 maart 2007 wordt in artikel 2, 8° de imker gedefinieerd als 'de persoon die, ten welken titel ook, bijen houdt'. Gezien bijen voedselproducerende dieren zijn vallen de houders van deze dieren dus ook onder de verplichting zich volgens het KB van 16 januari 2006 bij het Agentschap te laten registreren. Deze verplichting staat dus los van het ontwerp. De bepaling werd 'ter herinnering' voor de sector opgenomen in het ontwerp.

(...)

Gezien bijen voedselproducerende dieren zijn, is elke imker sowieso verplicht zich volgens het KB van 16 januari 2006 bij het Agentschap te laten registreren. Het gelijkheidsbeginsel kan dus bijgevolg niet geschonden worden gezien elke imker geregistreerd moet zijn. Jammer genoeg zien wij in de praktijk dat dit niet altijd het geval is. Daarom werd de bepaling 'ter herinnering' voor de sector opgenomen. Het deelnemen aan de vrijwillige bedrijfsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase staat open voor iedereen, zowel voor wie al geregistreerd is als de hobby-imker die nog niet geregistreerd is. Je kan echter niet anoniem deelnemen, deelnemen betekent: zich bekend maken en dit resulteert in registratie ».

Dès lors que l'obligation d'enregistrement découle déjà de l'arrêté royal du 22 février 2001 et que la loi du 28 août 1991 ne contient pas de fondement juridique pour réserver la guidance vétérinaire aux apiculteurs enregistrés, il y a lieu d'omettre cette disposition du projet.

D'une manière plus générale, il est erroné d'insérer diverses dispositions dans un texte normatif « ter herinnering » et à la demande du secteur, l'arrêté en projet ne devant contenir que de nouvelles règles normatives et pas de doubles de dispositions existantes. Les éventuels « rappels » doivent figurer dans des documents explicatifs comme un rapport au Roi ou même des brochures d'information, mais pas dans la règle de droit même.

5. Le préambule vise aussi les articles 4 et 5 de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la Sécurité de la chaîne alimentaire' et l'article 2, e), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire des missions complémentaires'. Des missions peuvent être confiées à l'AFSCA en vertu du pouvoir général d'exécution du Roi (article 108 de la Constitution), combiné avec ces dispositions.

La seule disposition du projet faisant actuellement mention d'une mission pour l'AFSCA est l'article 12, qui est reformulé dans l'observation 3.6 et selon lequel l'AFSCA veille au respect par le responsable des dispositions de l'arrêté envisagé. En ce qui concerne le rôle de l'AFSCA en général dans le régime en projet, le délégué a déclaré que celui-ci s'inscrivait tant dans le cadre des missions ordinaires de l'AFSCA, au sens de l'article 4, §§ 1<sup>er</sup> à 3, de la loi du 4 février 2000, que dans le cadre des missions complémentaires, au sens de l'article 4, § 6, de la même loi, combiné avec l'article 2, e), de l'arrêté royal 16 novembre 2001 :

« Het gaat zowel om bijkomende opdrachten als bedoeld in artikel 4, § 6, van de wet van 4 februari 2000 als ook om gewone opdrachten van het Agentschap als bedoeld in artikel 4, §§ 1 tot 3 van dezelfde wet. Varroase is geen zoönose en heeft geen impact op de voedselveiligheid. Varroase behoort bijgevolg tot de bijkomende opdrachten van het Agentschap. De uitvoering van het ontwerp KB door toepassing van het handelingsadvies (niet opgenomen in het ontwerp) tegen varroase heeft indirect wel een invloed op de honing waarop het Agentschap toeziet (bewaken van de voedselveiligheid) in het kader van hun gewone opdrachten ».

Toutefois, le Conseil d'État n'aperçoit pas clairement si le contrôle du respect, par le responsable, des dispositions de l'arrêté envisagé relève purement et simplement de ces deux types de missions. Si tel est effectivement le cas, on peut s'appuyer, pour la mission concernée confiée à l'AFSCA, sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec les articles 4, §§ 1<sup>er</sup> à 3, et 5, alinéa 2, 15°, de la loi du 4 février 2000 (pour les missions ordinaires de l'AFSCA) et avec l'article 4, § 6, de la même loi et l'article 2, e), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 (pour les missions complémentaires de l'AFSCA)<sup>2</sup>.

### OBSERVATIONS GÉNÉRALES

6. Le projet reste muet quant à l'articulation de l'arrêté en projet et de l'arrêté royal du 10 avril 2000 'portant des dispositions relatives à la guidance vétérinaire'. À la question de savoir s'il n'y a pas de disposition excluant l'application du dernier arrêté cité pour la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase, le délégué a répondu comme suit :

« In het KB van 10 april 2000 staat geen dergelijk artikel. Bij de opmaak van het voorliggende ontwerp KB was het heel duidelijk de bedoeling dat er geen overlapping zou bestaan tussen het KB van 10 april 2000 en het ontwerp van KB voor de bijenbestandsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase. Dit betekent dat, als het gaat om specifieke bedrijfsbegeleiding in de strijd tegen varroase, er voor de imker/erkende dierenarts geen enkele twijfel is en de overeenkomst tot bedrijfsbegeleiding altijd wordt afgesloten volgens de bepalingen van het voorliggende ontwerp. Mocht dit juridisch niet als sluitend worden beschouwd, mag ik hieruit afleiden dat de Raad van State voorstelt [dat] er in het ontwerp KB een bijkomend artikel wordt

<sup>2</sup> La question peut se poser de savoir si le projet à l'examen ne devait pas faire l'objet d'une délibération en Conseil des ministres compte tenu de l'article 4, § 6, précité, de la loi du 4 février 2000. Il faut toutefois constater qu'en vertu de l'article 2, d), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire des missions complémentaires', les compétences liées au contrôle, visées dans la loi relative à la santé des animaux, ont été confiées à l'AFSCA. Cet arrêté ayant fait l'objet d'une délibération en Conseil des ministres et ce dernier ayant décidé que toutes les compétences liées au contrôle, visées dans la loi relative à la santé des animaux, sont confiées à l'AFSCA, un arrêté qui spécifie uniquement ces missions ne doit plus faire l'objet d'une délibération en Conseil des ministres.

ingeschreven waarmee het KB van april 2000 hetzij wordt gewijzigd, hetzij waarin duidelijk wordt gemaakt dat de bijenbestandsbegeleiding in het kader van de bestrijding van varroase buiten het toepassingsgebied valt van het KB van 10 april 2000 ».

Le Conseil d'État est d'avis que l'intention des auteurs du projet doit également être exprimée dans l'arrêté royal du 10 avril 2000, de sorte que le lecteur non initié n'ait pas l'impression que ce régime et le régime en projet s'appliquent d'une manière cumulative. Il convient dès lors d'insérer dans l'arrêté royal précité une disposition excluant de son champ d'application la guidance vétérinaire dans le cadre de la lutte contre la varroase. Une disposition modificative peut être intégrée à cet effet dans le projet à l'examen.

7. Ainsi qu'il a déjà été observé à plusieurs reprises lors de l'examen du fondement juridique, le projet reproduit un certain nombre de dispositions qui figurent déjà dans la loi du 28 août 1991. De même, l'article 3, § 1<sup>er</sup>, alinéa 4, du projet impose au médecin vétérinaire de fournir une copie de la convention de guidance vétérinaire au Conseil régional de l'Ordre des Médecins vétérinaires, ce que prévoit déjà d'une manière plus générale l'article 17, § 2, alinéa 1<sup>er</sup>, de la loi du 28 août 1991.

Il faut éviter de reproduire des dispositions extraites d'une norme hiérarchiquement supérieure dans un acte de valeur inférieure. Un tel procédé est non seulement superflu d'un point de vue normatif, dès lors qu'il ne crée aucune nouvelle norme, mais il est également susceptible de semer la confusion quant à la nature exacte de la prescription énoncée dans l'acte de valeur inférieure et il risque notamment de faire oublier par la suite que seul le législateur supérieur est en droit de modifier la prescription concernée.

La reproduction de dispositions législatives dans un arrêté royal ne peut dès lors être tolérée que pour autant que la lisibilité de l'arrêté le commande, auquel cas une référence explicite à la disposition concernée constituera le moyen adéquat pour que la nature de cette disposition demeure identifiable (« Conformément à l'article ... du décret du ... »).

8.1. L'article 3 du projet mentionne l'annexe 1A et l'annexe 1B. Or, il n'existe qu'une annexe 1, subdivisée en 1.A et 1.B. Il convient par conséquent de viser le modèle de la subdivision 1A de l'annexe 1 et le modèle de la subdivision 1B de l'annexe 1.

8.2. L'article 4 du projet fait référence par trois fois à un « modèle joint en annexe 2 », alors que l'annexe 2 contient un modèle 1, un modèle 2 et un modèle 3. On visera dès lors respectivement le modèle 1, le modèle 2 et le modèle 3 de l'annexe 2.

Cette observation vaut également pour la seule référence au « modèle en annexe 2 » à l'article 10 du projet.

## EXAMEN DU TEXTE

### Préambule

9. Les alinéas du préambule visant les dispositions procurant le fondement juridique doivent être adaptés conformément aux observations 3 à 5.
10. Dans le neuvième alinéa, actuel, du préambule, il faut encore mentionner la date de l'avis du Conseil national de l'agriculture (28 mars 2017).
11. Mieux vaudrait supprimer le considérant dans le onzième alinéa du préambule.

### Article 3

12. Selon le délégué, il y a lieu, par analogie avec l'article 3, § 3, alinéa 6, de prévoir, à l'article 3, § 1<sup>er</sup>, alinéa 4, du projet (ou dans un nouvel alinéa 5), que le Conseil régional de l'Ordre des Médecins vétérinaires doit être informé par le vétérinaire de guidance apicole de toute modification ou fin de convention de guidance vétérinaire. On peut marquer son accord sur cet ajout.

### Article 5

13. En raison de la suppression de l'alinéa 1<sup>er</sup> de l'article 5 du projet (voir l'observation 3.2), il n'apparaît plus aussi clairement que l'alinéa 2 de celui-ci est une règle qui s'adresse au médecin vétérinaire, même si la disposition concerne les médicaments que le responsable reçoit de ce médecin vétérinaire pour les garder en réserve. Mieux vaudrait le préciser.

### Annexe 1

14. Dans l'intitulé de la subdivision 1.A de l'annexe 1, ainsi qu'au point 3 de cette subdivision, il convient de mentionner, outre le médecin vétérinaire, la personne morale vétérinaire, ce qu'a confirmé le délégué.

15. Tant la subdivision 1.A que la subdivision 1.B de l'annexe 1 disposent que le médecin vétérinaire agréé ou le médecin vétérinaire agissant au nom de la personne morale vétérinaire agréée déclare avoir pris connaissance de sa désignation ou de la désignation de la personne morale vétérinaire comme médecin vétérinaire de guidance apicole, ce qui ne signifie pas pour autant que l'on marque son accord avec cette désignation.

De l'accord du délégué, il serait préférable d'écrire « déclare marquer son accord avec (...) ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jo BAERT